

Міністерство освіти і науки
України
Інститут спеціальної педагогіки
НАПН України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10)
КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ
ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ**

Іноземна мова (Англійська)

5-9 класи

Укладач:
Шапочка К.А.

Київ – 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Трансформаційна стратегія мовної освіти в Україні передбачає удосконалення системи навчання іноземних мов з орієнтацією на затверджені Радою Європи Загальноєвропейські рекомендації. Найбільшою мірою це стосується навчання дітей з особливими освітніми

потребами, зокрема із затримкою психічного розвитку, оскільки мовні знання й уміння є основним засобом їхнього інтегрування у загальноосвітній простір.

Основною метою навчання іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетенції, тобто оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу.

Навчання іноземної мови здійснюється в єдності із загальним інтелектуальним розвитком через опосередковану інформаційність і якісну своєрідність функціонування вищих психічних процесів, які, відповідно, зумовлюють мовленнєвий розвиток дитини з особливими потребами, зокрема із затримкою психічного розвитку. Від організаційних засад процесу навчання школярів із ЗПР, його змістового і методичного наповнення, використання особистісно орієнтованого підходу у навчальному процесі залежить не лише якість навчання іноземної мови, а й формування особистості школяра.

Головна мета навчання іноземної мови у середній школі — формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями школярів із затримкою психічного розвитку. Саме середня школа є тим навчальним закладом, де формуються базові механізми (комунікативні уміння та навички) іншомовного спілкування, котрі у майбутньому випускники зможуть розвивати і удосконалювати відповідно до власних потреб, що сприятиме їх інтеграції та соціалізації.

Вивчення мови - це завдання упродовж усього життя, центрального значення набуває розвиток мотивації, умінь та впевненості молодих людей при контакті з новим мовним досвідом у їх позашкільному житті.

Основними комунікативними вміннями є:

- уміння здійснювати усномовленнєве спілкування (у монологічній і діалогічній формах);
- уміння розуміти зі слуху зміст автентичних текстів;
- уміння читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею;
- уміння здійснювати спілкування у писемній формі відповідно до поставлених завдань;
- уміння адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння мовою іноземною;
- уміння використовувати у разі необхідності невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів.

Комунікативні мовні компетенції формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого,

соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку учнів відповідно до їхніх вікових особливостей та інтересів на кожному етапі оволодіння іноземною мовою і складаються з:

- мовної (лінгвістичної) компетенції, яка забезпечує оволодіння учнями мовним матеріалом з метою використання його в усному і писемному мовленні;
- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування мовленнєвими реаліями (зразками), особливими правилами мовленнєвої поведінки, характерними для країни, мова якої вивчається;
- прагматичної компетенції, яка пов'язана зі знаннями принципів, за якими висловлювання організовуються, структуруються, використовуються для здійснення комунікативних функцій та узгоджуються згідно з інтерактивними та трансактивними схемами.

У процесі навчання іноземної мови формуються загальні компетенції, які складаються з:

- декларативних знань, що включають знання світу, соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення; соціокультурна компетенція передбачає засвоєння учнями знань соціокультурних особливостей країни, мова якої вивчається, культурних цінностей та морально-етичних норм свого та інших народів, а також формування умінь їх використовувати у практичній діяльності;
- практичних та міжкультурних умінь і навичок, таких як соціальні вміння, навички повсякденного життя тощо;
- “компетенції існування”, яка пов'язана з індивідуальними особливостями поведінки, мотивацій, цінностей, ідеалів та типу особистості;
- загальнонавчальних компетенцій (вміння вчитися), що сприяють оволодінню учнями стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем.

Під час навчання реалізуються також освітня, виховна, розвивальна і корекційна цілі.

Освітня мета передбачає формування в учнів таких особистісних якостей як:

- усвідомлення функцій іноземної мови у навчальному процесі й у суспільстві;
- усвідомлення значень мовних явищ, іншої системи понять, за допомогою якої сприймається дійсність;
- розуміння особливостей власного мислення;
- зіставлення іноземної мови з рідною;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни, мова якої вивчається (країнознавство, лінгвокраїнознавство);
- залучення учнів до діалогу культур (іншомовної та рідної);
- уміння використовувати у разі необхідності різноманітні стратегії для задоволення

дидактичних потреб (працювати з книжкою, підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо).

Засобами іноземної мови відбувається виховання учнів, яке здійснюється через систему особистісних стосунків із новою культурою і процесом оволодіння нею. Цьому сприяє виховання в учнів:

- позитивного ставлення до іноземної мови як засобу спілкування, поваги до народу, носія цієї мови, толерантного ставлення до його культури, звичаїв і способу життя;
- культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому світі;
- емоційно-ціннісного ставлення до всього, що нас оточує;
- розуміння важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користуватися нею як засобом спілкування.

Оволодіння іноземною мовою сприяє розвитку в учнів:

- мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;
- емоційно-вольової сфери;
- готовності брати участь в іншомовному спілкуванні;
- бажання до подальшого самовдосконалення у галузі володіння рідною та іноземною мовами;
- уміння переносу знань і навичок у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Усі цілі навчання досягаються у комплексі, підпорядковуються головній меті та реалізуються у процесі її досягнення і сприяють таким чином різнобічному розвитку особистості учня.

Оволодіння учнями іноземною мовою сприяє міжособистісної взаємодії в умовах багатонаціонального і полікультурного світового простору.

Зміст навчання іноземної мови у середній школі залежить від соціального замовлення суспільства і детермінується певним станом його історичного розвитку. Програмою для середньої школи визначено той мінімум, яким мають оволодіти учні на кожному етапі навчання (у початковій школі, в основній школі, у старшій школі) і у кожному класі. Етапи навчання характеризується різною тематикою для спілкування, різним обсягом навчального матеріалу, різними методами, формами і видами навчальної діяльності відповідно до рівня розвитку учнів, їхніх інтересів і досвіду. У зв'язку з цим етапи мають свої **цілі і завдання**.

В основній школі (5—9 класи) розпочинається етап систематичної й послідовної роботи з автентичними навчальними матеріалами, які забезпечують нормативне оволодіння спілкуванням. Помітно зростає обсяг навчального матеріалу, у тому числі того, який сприяє

формуванню соціокультурної та соціолінгвістичної компетенцій. Оволодіння іноземною мовою все частіше розглядається не як накопичення певної суми знань про мову, а як певний рівень сформованості навичок і вмінь використовувати мову для усного і писемного спілкування, як механізм пізнання інших народів і культур. Тематика для спілкування охоплює різноманітні галузі знань, серед них і ті, які були об'єктом вивчення на уроках з інших навчальних предметів (міжпредметні зв'язки), і з власного життєвого досвіду. Зростає доля самостійної роботи учнів, урізноманітнюються види навчальної діяльності, активно використовуються мовленнєві ситуації, що наближають навчальне спілкування до реальних умов. Учні готуються до оволодіння уміннями читати різножанрову літературу, розуміти радіо- і телепрограми доступного рівня складності.

Процес навчання всіх видів мовленнєвої діяльності має здійснюватися паралельно і взаємопов'язано, щоб сприяти формуванню в учнів умінь і навичок усного (говоріння, аудіювання) і писемного (читання, письмо) мовлення. Варто зазначити, що у 5-му класі, з огляду на вікові особливості учнів, психолого-педагогічні особливості учнів із ЗПР і їхній навчальний досвід, рекомендується введення вступних (пропедевтичних) курсів, спрямованих на закріплення вже сформованих у попередні роки навчання базових компетенцій. Навчання варто розпочинати з пропедевтичного курсу, враховуючи індивідуальні можливості учнів із ЗПР, поступовим переходом до формування в учнів навичок і вмінь з певної теми. У зв'язку з цим фонетичний аспект мовлення має засвоюватися безпосередньо у практичній діяльності під час оволодіння тематичним лексичним і граматичним матеріалом. Робота над вимовою здійснюється постійно упродовж усього курсу навчання.

Учитель має добирати такі види вправ і завдань та використовувати такі види навчальної діяльності, які б відповідали психолого-педагогічній характеристиці учнів із ЗПР, враховували б індивідуальні можливості учнів із ЗПР та сприяли пізнавальній, емоційно-вольовій та особистій сфері дітей. Всі вправи і завдання мають бути комунікативно спрямованими, а навчальні дії учнів — чітко вмотивованими.

В основі навчання лексики й граматики лежить принцип випереджаючого усного засвоєння мовленнєвих зразків через комунікативні завдання, після чого йде аналіз та подальше використання цього матеріалу в мовній практиці. Згідно з комунікативним підходом до навчання новий мовний матеріал (лексичний і граматичний) спочатку пред'являється у певному контексті, а вже потім активізується в усному і писемному мовленні за допомогою відповідних вправ і завдань. Вони мають бути комунікативно спрямованими і сприяти формуванню в учнів знань не тільки про значення нової мовної одиниці, але й про її формоутворення та функції

(застосування) у мовленні. На основі цих знань мають формуватися відповідні мовні навички. Такий комунікативно-когнітивний підхід до сприймання мовного матеріалу сприяє усвідомленому його засвоєнню і адекватному використанню у практичній мовленнєвій діяльності.

Рівень володіння іноземною мовою на кінець дев'ятого класу відповідає рівню A2+ згідно з “Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання”. Слід пам'ятати, що процес вивчення мови є безперервним та індивідуальним. Немає двох користувачів мови, чи то носіїв, чи іноземців, що її вивчають, які б мали абсолютно однакові компетенції або розвивали їх однаковим шляхом.

Отже, в організації навчальної діяльності учнів із ЗПР слід враховувати рівень знань, темп роботи, динаміку втомлюваності, обсяг пам'яті, стійкість уваги, довільність психічних процесів, рівень розвитку мовлення та опорно-рухової системи. Це передбачає, зокрема у 5-му класі: відбір для кожного уроку певної невеликої за обсягом кількості навчального матеріалу; максимальну розгорнутість і поділ складних понять і дій; уповільненість навчання; повторюваність дій; наявність пропедевтичних періодів у навчанні; опору на чуттєвий досвід учнів; керівництво діями учнів; поступовий розвиток пізнавальних процесів; оптимізацію темпу роботи та динаміки втомлюваності; посилення здатності дитини до саморегуляції; розвиток самостійності дитини.

Гармонійність у поєднанні методів навчання означає не рівномірний розподіл методів на уроці, а поєднання їх у оптимальних пропорціях в залежності від певного критерію. Так, за аспектом передачі та сприймання навчальної інформації узгоджуються словесні, наочні та практичні методи; за логічним індуктивні та дедуктивні; за аспектом мислення і розв'язання корекційних завдань - репродуктивні та проблемно-пошукові; за аспектом керування навчанням — методи самостійної роботи і роботи під керівництвом вчителя; за аспектом мотивації — методи стимулювання інтересу до навчання і відповідальності за нього тощо. Наприклад, мотивація дітей буде вищою завдяки концентрації на їх сьогоdnішніх центрах інтересу, навіть якщо вони залишаться слабко підготовленими до подальшого спілкування в дорослому оточенні.

У процес навчання необхідно включати *методи*, які викликають інтерес до учіння. Це, зокрема, використання різних видів ігор, створення ігрових моментів, моделювання реальних ситуацій тощо. Ця особливість такого значення у навчанні дітей з нормальним розвитком не набуває, а у навчанні школярів із затримкою психічного розвитку вона пов'язана із пасивністю

дітей, зниженням їхнього інтересу до навчання і часто нерозумінням його необхідності, наявними труднощами й невдачами.

Кожен учень в залежності від рівня знань, зони актуального та найближчого розвитку потребує різного рівня допомоги. Надмірна допомога призведе до пасивності дитини, а недостатня — до неможливості опанувати відповідним обсягом знань. Вчитель повинен надати учневі спеціальну допомогу, спрямовану на ліквідацію певних прогалин у знаннях, індивідуальних помилок, подолання труднощів.

Працездатність залежить від темпу, точності роботи та динаміки втомлюваності. Дітям зі сповільненим темпом роботи або швидкою втомлюваністю слід спочатку зменшувати обсяг завдань, чергувати навантаження з відпочинком, а згодом поступово прискорювати темп і збільшувати стійкість нервової системи до навантажень. В учнів, у яких точність роботи страждає через її прискорений темп, необхідно формувати навички самоконтролю, уміння помічати і виправляти власні помилки.

Якщо дитина надто збудлива, швидка, слід спеціально організувати її працю, уповільнити, давати їй не все завдання одразу, а поетапно, перевіряти при цьому результат виконання кожного елемента.

Навчання є основним шляхом корекції недорозвитку психіки дітей з психофізичними вадами, оскільки знаходиться у нерозривній єдності з вихованням і розвитком і може бути спрямованим також на формування новоутворень особистості дитини. Успішне виконання завдань спеціальної школи можливе лише тоді, коли всі педагогічні заходи спрямовуватимуться на послаблення або подолання психічних та фізичних недоліків учнів, на їхній подальший цілісний особистісний розвиток. Саме тому у теорії та практиці корекційної педагогіки вживається термін корекційно-розвивальна робота або корекційно-розвивальний процес навчання.

Отже, затримка психічного розвитку — це синдром відставання дозрівання психіки дитини в цілому або окремих її функцій (пам'яті, уваги, розумових процесів, емоційно-вольової сфери, мовлення тощо), уповільненого темпу реалізації закодovаних у генотипі якостей організму, які є наслідком незначних негативних факторів (наявність ранньої деприваційної ситуації, недостатнього догляду за дитиною, мінімальна мозкова патологія тощо), набувають тимчасового характеру і можуть бути скоригованими.

Навчання усного і писемного спілкування відбувається у межах сфер і тем, передбачених програмою для навчання іноземної мови. Звичайно, рівень володіння кожним видом мовленнєвої діяльності буде дещо нижчим, ніж його аналог у вивченні іноземної мови учнями (нормального

розвитку) середніх класів загальноосвітніх навчальних закладів. Для повноцінного забезпечення навчального процесу вчитель, окрім підручника, який використовує у своїй роботі, може залучати інші засоби, адаптуючи їх до умов навчання у спеціальній школі.

Вимоги до рівня підготовки учнів (мовленнєва компетенція), подані по завершенні кожного року навчання, визначають:

- що саме учні повинні знати і розуміти з кожного виду мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо);
- які вміння і навички у чотирьох видах мовленнєвої діяльності учень повинен отримати на кінець навчального року.

Розподіл годин за тематичним принципом не передбачений, оскільки Програма носить концентричний характер і не містить чітких тематичних формулювань.

Зауважимо, що лише підручник не може забезпечити досягнення цілей, визначених державою до рівня володіння іноземною мовою випускників сучасної школи. Потрібно широко використовувати й інші засоби: робочі зошити, аудіо- та відеоматеріали, книжки для домашнього читання, текстові завдання тощо.

Доцільно активніше впроваджувати у практику школи електронні носії інформації, що не тільки урізноманітнюють навчальний процес, а й сприяють його ефективності, дозволяють індивідуалізувати та диференціювати навчальну діяльність учнів відповідно до їхніх особистісних рис, здібностей та рівнів навченості.

Основною формою навчання іноземної мови є урок. Зміст його визначає сам учитель. Він спирається на матеріал підручника або посібника, який використовує у своїй роботі, враховує рівень навченості учнів і умови, у яких відбувається навчання. Види діяльності на уроці залежать від мети і завдань, вікових особливостей та інтересів учнів. Уроки мають бути комунікативно спрямованими, а тому пріоритетними видами діяльності є ті, що пов'язані з формуванням в учнів умінь і навичок використовувати мову як засіб спілкування. Зацікавленість учнів у засвоєнні мови значною мірою залежить від умотивованості навчальних дій, які виконуються на уроці.

Оволодіння іноземною мовою відбувається не тільки на уроці. А тому органічне поєднання уроку, домашньої і позакласної роботи забезпечить ефективне формування комунікативних навичок і вмінь, сприятиме розвитку в учнів самостійності, комунікативно-пізнавальної та соціальної активності.

ПРОГРАМА ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

5-й клас ((70 год, 2 год на тиждень))

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження
Особистісна	Я, моя сім'я, мої друзі (родинні зв'язки, розпорядок дня) Одяг, їжа, напої Відпочинок і дозвілля (захоплення, вільний час, канікули) Природа. Погода	описувати людей, предмети, дії, явища, самопочуття, події; — характеризувати якості особистості; — порівнювати предмети; — розповідати про свої захоплення, уподобання; — запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти;	What does he/she look like? He / She has blue eyes and dark hair. What's she/ he like? She / he is kind and friendly. I like oranges. I love playing tennis. Oh, it's my favourite colour. It's yellow. Is he your friend? Yes, he is. He's my best friend. I have done it. I have been to London. It's interesting.
Публічна	Подорож (загальні відомості про Велику Британію, Україну) Рідне місто/ село Свята і традиції	— аргументувати свій вибір, точку зору; — розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надання необхідних відповідей;	Because I like it. Would you like some tea? Yes, please. No, thank you. Are you in my class, Ben? Yes, I am. You are very lucky. Oh, fantastic!
Освітня	Шкільне життя (навчальні предмети, робочий день, урок англійської мови)	— пропонувати щось та приймати або відхиляти пропозицію; — вибачатися; — висловлювати свої враження, почуття та емоції	Bravo, Ann! Well done, Nick.

На кінець 5-го класу учні:

<i>Компетенції</i>	<i>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати</i>
Лінгвістична компетенція (лексична)	Члени родини. Час. Щоденні справи. Предмети одягу. Продукти харчування. Напої. Види відпочинку та занять. Свята. Природні явища. Назви навчальних предметів. Види діяльності на уроці.	Розвиток пізнавальної діяльності. Розширювати кругозір учнів; вчити спостерігати за явищами англійської та рідної мови; розвивати вміння помічати відмінності від явищ рідної мови; розвивати вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями в ході роботи. Формувати і розвивати уявлення про навколишній світ; враховувати принцип рідної мови при формуванні навичок іноземної мови; враховувати індивідуальні можливості дитини щодо темпу засвоєння знань; реалізовувати принципи диференціації та індивідуалізації учбової діяльності; розвивати розуміння слів/текстів шляхом пояснення та уточнення значення незрозумілих слів, з опорою на ілюстрації. Формувати вміння ділити на етапи виконання завдань та контролювати свої дії, порівнювати зі зразком мовлення. Розвиток емоційно-вольової сфери. Формувати охайність у виконанні завдань; виховувати спостережливість, допитливість, волю,

		наполегливість у подоланні труднощів. Формувати вміння емоційно адекватно реагувати на почуте, побачене, прочитане рідною та іноземною мовами; вміння орієнтуватися в завданні, планувати роботу, виконувати її відповідно до зразка, інструкції, здійснювати самоконтроль у різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Формувати вміння володіти умінням розуміти емоційний зміст текстів, розповідей та емоційно виражати його у процесі мовленнєвої діяльності <i>Розвиток особистості учня.</i> Формувати старанність у навчанні, взаємодопомогу, повагу до товаришів і до вчителів. Виховувати позитивну самооцінку; сприяти руховій активності дітей, формувати здатність до імпровізації, артистизм, позитивні емоції. Розвивати здатність до словесного самовираження та оволодіння адекватними засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування (перепитування, уточнення почутої інформації, застосування жестів, міміки). Формувати вміння виявляти активність, допитливість, наполегливість в опануванні мови, лексичну та орфографічну пильність.
--	--	---

Лінгвістична компетенція (граматична)	Часові форми: Present/Past/ Future Simple; Present; Perfect. Модальні дієслова: <i>can, could, may, must, have to</i>. Іменник: однина, множина (винятки); присвійний відмінок. Прикметник: ступені порівняння (двоскладові та багатоскладові прикметники). Прийменник: місця, напрямку, часу. Прислівник: частотні (<i>seldom, sometimes, often</i>), часу. Займенник: особові, присвійні, зворотні. Артикль: означений, неозначений.	Складність проблеми оволодіння реченнями різного типу полягає в тому, що вона повинна вирішуватися з урахуванням різних контекстів: лінгвістичного, тобто набору формально-граматичних засобів, завдяки яким реалізується синтаксична семантика конструкції; психологічного, зв'язаного згодом появи цих конструкцій в онтогенезі й у розвитку словесно-розумової діяльності у зв'язку з розумінням і позначенням у мові значеннєвих відносин в умовах як нормального, так і порушеного розвитку; корекційно-методичного, що виражається в пошуку напрямків й ефективних засобів формування, уточнення розуміння й уживання цих конструкцій у пізнавально-комунікативних цілях. Необхідно виходити з того, що завдання курсу граматики складається не тільки з оволодіння граматичними знаннями, навичками й уміннями, але й - насамперед - з забезпечення практичного володіння словесною мовою. Системний характер мови вимагає вивчення мовних явищ у їхньому взаємозв'язку. Програмні теми, окремі мовні факти повинні розглядатися як ланки одного ланцюга, необхідно бачити їхнє місце у всій системі навчання мови, слово повинне засвоюватися в
---	--	---

		єдності значення, форми й функції. Такий функціонально-семантичний підхід до мовного матеріалу передбачає, по-перше, опанування такими частинами мови, як іменник, дієслово, прикметник та ін. У цих цілях важливим є диференціація і угруповання слів по їх загальному значенню; по-друге, опанування функцій різних частин мови у реченні та тексті. Тому мовний матеріал, що пред'являється на функціонально-семантичній основі, має бути тісно зв'язаний з використанням мовних ситуацій, з підбором комунікативно-направлених мовних завдань. Завдання корекції і розвитку умінь та навичок граматично правильної мови в учнів з обмеженими мовними можливостями повинні вирішуватися на практичній основі, оскільки, завдяки засвоєним знанням при вивченні граматики, діти мають можливість усвідомлено оформляти (і контролювати) свою мову. При цьому знання повинні переноситися на продукovanу мову, сприяти формуванню, уточненню, впорядкуванню, та, як наслідок, корекції необхідних мовних навиків і умінь з подальшою їх автоматизацією і стабілізацією. Виходячи з особливостей мовного розвитку дітей, практична спрямованість в навчанні передбачає таку організацію
--	--	--

		мовного матеріалу і його викладання, при якій головною і первинною повинна стати робота над семантикою, над значенням лексичних одиниць або граматичних структур. Вочевидь, уточнення і збагачення словника - першочергове завдання, але воно повинно виконуватися на синтаксичній основі - в процесі побудови словосполучень і речень, діалогів і текстів. Саме з цією метою, учням пропонується значна кількість завдань синтетичного, творчого характеру. Використовуються, також, і аналітичні вправи, які підбираються так, щоб зближувати аналіз мовного матеріалу із способами його вживання у висловах різного рівня. Завдання мають бути розбиті на блоки, що виділяються по тих практичних умінях, які уточнюються (формується) при їх виконанні. Це дозволяє реалізувати ті або інші завдання в певній системі, виключає випадковий характер утворення зв'язків. Завдання пропонуються в певній послідовності: перші готують ефективного виконання подальших. При використанні дидактичних матеріалів по основних розділах реалізується формування, уточнення, впорядкування мовних умінь та навичок відбувається в певній послідовності - від первинного
--	--	---

		виділення, розпізнавання і розуміння мовного матеріалу до його використання в різних контекстах з різними комунікативними завданнями. Цілеспрямоване спостереження, розпізнавання тих або інших компонентів мовних одиниць служать основою для, подальших граматичних узагальнень, перенесення їх на однотипні граматичні явища. При цьому практичне опанування мовних умінь здійснюється на основі розумових операцій, пов'язаних з аналізом і синтезом мовного матеріалу: зіставленням, розрізненням, виділенням, знаходженням загальних ознак, та їх узагальненням
Лінгвістична компетенція (фонетична)	Вимова вивчених слів та виразів достатня для розуміння. Особливості інтонації речень з однорідними членами.	Враховуючи особливості психічної та учбово-пізнавальної діяльності дітей із ЗПР, вчитель обов'язково настраює учнів на робочу обстановку, зосереджує їх увагу, викликає інтерес до наступної діяльності, і т.п. Мовленнєва зарядка допомагає учням підготувати артикуляційний апарат, засвоїти необхідні знання про вимову окремих звуків і звукосполучень, засвоїти необхідний мінімум про наголос (словесний, фразовий) та поділ речень на смислові групи, синтагми). Формувати рецептивні інтонаційні навички в аудіюванні, та продуктивні інтонаційні навички в говорінні та при читанні, за умов цілеспрямованого

		тренування в їх рецепції, відповідно до мовленнєвої ситуації. Для школярів із ЗПР важливими є всі етапи роботи з інтонаційними моделями (ознайомлення, автоматизація, рецепція, впізнання, диференціація, імітація, підстановка та ін.) Слід розрізняти фонетичні та фонологічні помилки, які впливають на якість звучання, на зміст.
Соціокультурна компетенція	Знання культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: — повсякденне життя; — умови життя; — міжособистісні стосунки; — норми поведінки; — соціальні правила поведінки; — здатність використати різні стратегії для контакту з представниками інших культур; — вживання та вибір привітань; — вживання та вибір форм звертання; — вживання та вибір вигуків. Правила ввічливості. Вирази народної мудрості.	Підсилювати мотивацію та інтереси учнів завдяки фактору новизни предмета і соціокультурної інформації, закладеної у ньому; будувати навчальний процес як модель спілкування дітей з носіями мови, насамперед з їхніми англомовними ровесниками; використовувати автентичні матеріали; активізувати збережені й резервні можливості учнів і тим самим інтенсифікувати процес раннього навчання іншомовного спілкування на елементарному міжкультурному рівні; формувати культурну толерантність. Важливим є забезпечення адекватних пояснень фонові лексики та національних реалій, використання коментарів.
Загальнонавчальна компетенція	Вміють: — уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час	Навчити організовувати своє робоче місце, орієнтуватися у часі, планувати навчальні дії; формувати уміння зосереджено слухати, виділяти смислові елементи, уміння запитувати й відповідати, уміння міркувати; формувати

	парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію.	розумові дії аналізу й синтезу; навчити учнів контролювати й оцінювати свої дії, навчальні результати.
Мовленнєва компетенція (аудіювання)	Вміють: — уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію.	Формувати слуховимовні навички іноземної мови (від фонематичного до інтонаційного), слухову увагу, слуховий контроль (самоконтроль); використовувати доступні для сприйняття школярами із ЗПР автентичні аудитивні та аудіо-візуальні матеріали. Вчителю слід бути артистичним, емоційним, дотримуватися основних характеристик дидактичного мовлення: дикція чітка, мовлення виразне й нормативне.
Мовленнєва компетенція (говоріння – монологічне мовлення)	Зв'язно описують місце, явище, об'єкт, подію; будують висловлювання з опорою на текст, ключові слова, серію малюнків тощо; — передають зміст почутого, побаченого, прочитаного; — роблять послідовний виклад минулих подій; — повідомляють про повсякденну діяльність учня (вдома, у школі, в позаурочний час); — розповідають про певні події в особистому житті — своєму, своїй сім'ї, друзів. Обсяг висловлювання — не менше 10 речень.	Формувати розгорнуте, логічне, правильне у мовному відношенні мовлення; різноструктурне і співвіднесене із ситуацією спілкування (рідна мова). Формувати уміння висловлюватися.
Мовленнєва компетенція (говоріння – діалогічне)	Учні спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах,	Формувати в учнів уміння природного спілкування: застосування міміки, жестів,

мовлення)	мова яких вивчається; — відповідають на запитання щодо особистого життя (питання звучать чітко й у дещо сповільненому темпі); — роблять пропозиції, використовуючи репліки спонукального характеру; — реагують на пропозиції, твердження тощо; — обмінюються інформацією; — під час спілкування демонструють володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, набутим у попередні роки. Висловлення кожного — не менше 7 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні	рухів тіла, посмішки тощо. Розвивати вміння використовувати правила діалогічної взаємодії.
Мовленнєва компетенція (читання)	— читають вголос і про себе (з повним розумінням) короткі тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі; — знаходять основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою); — розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. Обсяг — не менше 400 друкованих знаків.	Формувати вміння читати транскрипцію, букви алфавіту, вміння плавно та виразно читати вголос із застосуванням прийомів читання з різною інтонацією: запитальною, розповідною. Формувати вміння розрізняти та розуміти розділові знаки у тексті, що вказують на необхідність зміни засобів виразності під час читання. Вправлятися у відповідях на запитання, вчителя за змістом; зміною темпоритму та тону. Розвивати поетичний слух. Формувати вміння відповідати на запитання за змістом прочитаного; виділяти в тексті складні для розуміння слова; ставити найпростіші запитання за змістом прочитаних текстів.

Мовленнєва компетенція (письмо)	— пишуть особистого листа з опорою на зразок; — пишуть короткі записки чи повідомлення з метою задоволення побутових повсякденних потреб; — пишуть на слух до 10 речень.	Враховуючи графемно-фонемні відповідності англійської мови формувати навички письма у так званих Print Script формі, отже в такому випадку друковані та рукописні шрифти практично співпадають, що прискорює оволодіння технікою читання і письма. Формувати навички орфографічно правильно писати слова, словосполучення, речення, ставити знаки пунктуації. Формувати вміння формулювати свої думки в письмовій формі.
--	---	---

АНГЛІЙСЬКА МОВА
6-й клас(70 год, 2 год на тиждень)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження
Особистісна	Я, моя сім'я, мої друзі (зовнішність, риси характеру) Покупки (відвідування магазинів) Харчування (традиції харчування) Спорт (види спорту, Олімпійські ігри)	— описувати людей, предмети, дії, явища, самопочуття, події; — характеризувати якості особистості та вчинки людей; — порівнювати предмети і дії; — розповідати про свої захоплення, уподобання; — запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти; — аргументувати свій вибір, точку зору; — розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надання необхідних відповідей; — пропонувати щось та приймати або відхиляти пропозицію; — вибачатися; — висловлювати свої враження, почуття та емоції.	— Who is...? — Do you like ...? — What does she look like? She is slim and beautiful. — What is she like? She is kind and friendly. — Your long blond hair is very pretty. — What's your favourite colour? — Red. — Is he clever? Is he nice? Yes, he is. How much is it? How much are the jeans? — Can he ride a bicycle? — How do you travel? Who do you travel with? — Excuse me, what time is it? It's eight o'clock. — What's your favourite lesson? — Well, I don't like History and Andy doesn't like Maths. — What's your favourite food? — I love chocolate! — What does he do? — He works at... — Have you ever been to...? — Yes, I have. No, I haven't. Do you have to wear school uniform?
Публічна	Подорож (підготовка до подорожі) Велика Британія (Лондон) Україна (Київ)		
Освітня	Шкільне життя (улюблений предмет)		

На кінець 6-го класу учні:

<i>Компетенції</i>	<i>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати</i>
Лінгвістична компетенція (лексична) Лексична компетенція - знання і здатність використовувати мовний словниковий запас.	Зовнішність людини. Назви рис характеру. Види магазинів. Основний асортимент товарів. Ціна. Гроші. Розміри одягу. Назви страв. Види спорту. Види транспорту. Предмети багажу. Проїзні документи. Визначні місця столиць. Види діяльності на уроках.	Розвиток пізнавальної діяльності. Продовжувати виконувати корекційно-розвиткову роботу, розпочату на початковому етапі вивчення іноземної мови. Міцність засвоєння матеріалу залежить також від комплексності підключення аналізаторів (зорового, слухового, рухового). Отже, розширювати кругозір учнів; вчити спостерігати за явищами англійської та рідної мови; розвивати вміння помічати відмінності від явищ рідної мови; розвивати вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями в ході роботи. Формувати і розвивати уявлення про навколишній світ; враховувати принцип рідної мови при формуванні навичок іноземної мови; враховувати індивідуальні можливості дитини щодо темпу засвоєння знань; реалізовувати принципи диференціації та індивідуалізації учбової діяльності; розвивати розуміння слів/текстів шляхом пояснення та уточнення значення незрозумілих слів, з опорою на ілюстрації. Формувати вміння ділити на етапи виконання завдань та

		контролювати свої дії, порівнювати зі зразком мовлення. <i>Розвиток емоційно-вольової сфери.</i> Формувати охайність у виконанні завдань; виховувати спостережливість, допитливість, волю, наполегливість у подоланні труднощів. Формувати вміння емоційно адекватно реагувати на почуте, побачене, прочитане рідною та іноземною мовами; вміння орієнтуватися в завданні, планувати роботу, виконувати її відповідно до зразка, інструкції, здійснювати самоконтроль у різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Формувати вміння володіти умінням розуміти емоційний зміст текстів, розповідей та емоційно виражати його у процесі мовленнєвої діяльності <i>Розвиток особистості учня.</i> Формувати старанність у навчанні, взаємодопомогу, повагу до товаришів, вчителів, рідної країни. Виховувати позитивну самооцінку; сприяти руховій активності дітей, формувати здатність до імпровізації, артистизм, позитивні емоції. Розвивати здатність до словесного самовираження та оволодіння адекватними засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування (перепитування,
--	--	---

		уточнення почутої інформації, застосування жестів, міміки). Формувати вміння виявляти активність, допитливість, наполегливість в опануванні мови, лексичну та орфографічну пильність.
Лінгвістична компетенція (граматична) Грамаіична компетенція – знання і здатність користуватися грамаіичними ресурсами мови. Грамаіична компетенція - це здатність розуміти й виражати значення, продукуючи і розпізнаючи правильно оформлені згідно з цими принципами фрази та речення (що є протилежним заучуванню та відтворенню їх як стійких формул).	Дієслово: стверджувальна, питальна та заперечна форми дієслова у Past Perfect та Past Continuous. Модальні дієслова: <i>can, could, may, must, have to, should.</i> Прислівник: частотні, ступеня (<i>enough, too</i>), часу (<i>already, just, yet, etc.</i>) Сполучник: <i>so, as...as, so...as.</i> Займенники: <i>yet, never</i> з дієсловом у Present Perfect. Артикль: означений, неозначений, відсутність артикля.	Складність проблеми оволодіння реченнями різного типу полягає в тому, що вона повинна вирішуватися з урахуванням різних контекстів: лінгвістичного, тобто набору формально-граматичних засобів, завдяки яким реалізується синтаксична семантика конструкції; психологічного, зв'язаного згодом появи цих конструкцій в онтогенезі й у розвитку словесно-розумової діяльності у зв'язку з розумінням і позначенням у мові значеннєвих відносин в умовах як нормального, так і порушеного розвитку; корекційно-методичного, що виражається в пошуку напрямків й ефективних засобів формування, уточнення розуміння й уживання цих конструкцій у пізнавально-комунікативних цілях. Необхідно виходити з того, що завдання курсу граматики складається не тільки з оволодіння грамаіичними знаннями, навичками й уміннями, але й - насамперед - з забезпечення практичного володіння словесною мовою. Системний характер мови вимагає вивчення мовних явищ у їхньому взаємозв'язку.

		Програмні теми, окремі мовні факти повинні розглядатися як ланки одного ланцюга, необхідно бачити їхнє місце у всій системі навчання мови, слово повинне засвоюватися в єдності значення, форми й функції. Такий функціонально-семантичний підхід до мовного матеріалу передбачає, по-перше, опанування такими частинами мови, як іменник, дієслово, прикметник та ін. У цих цілях важливим є диференціація і угруповання слів по їх загальному значенню; по-друге, опанування функцій різних частин мови у реченні та тексті. Тому мовний матеріал, що пред'являється на функціонально-семантичній основі, має бути тісно зв'язаний з використанням мовних ситуацій, з підбором комунікативно-направлених мовних завдань. Завдання корекції і розвитку умінь та навичок граматично правильної мови в учнів з обмеженими мовними можливостями повинні вирішуватися на практичній основі, оскільки, завдяки засвоєним знанням при вивченні граматики, діти мають можливість усвідомлено оформляти (і контролювати) свою мову. При цьому знання повинні переноситися на продукovanу мову, сприяти формуванню, уточненню, впорядкуванню, та, як наслідок, корекції необхідних мовних навиків і умінь з
--	--	--

		подальшою їх автоматизацією і стабілізацією. Виходячи з особливостей мовного розвитку дітей, практична спрямованість в навчанні передбачає таку організацію мовного матеріалу і його викладання, при якій головною і первинною повинна стати робота над семантикою, над значенням лексичних одиниць або граматичних структур. Вочевидь, уточнення і збагачення словника - першочергове завдання, але воно повинно виконуватися на синтаксичній основі - в процесі побудови словосполучень і речень, діалогів і текстів. Саме з цією метою, учням пропонується значна кількість завдань синтетичного, творчого характеру. Використовуються, також, і аналітичні вправи, які підбираються так, щоб зближувати аналіз мовного матеріалу із способами його вживання у висловах різного рівня. Завдання мають бути розбиті на блоки, що виділяються по тих практичних уміннях, які уточнюються (формується) при їх виконанні. Це дозволяє реалізувати ті або інші завдання в певній системі, виключає випадковий характер утворення зв'язків. Завдання пропонуються в певній послідовності: перші готують ефективно виконання подальших. При використанні дидактичних матеріалів по
--	--	---

		основних розділах реалізується формування, уточнення, впорядкування мовних умінь та навичок відбувається в певній послідовності - від первинного виділення, розпізнавання і розуміння мовного матеріалу до його використання в різних контекстах з різними комунікативними завданнями. Цілеспрямоване спостереження, розпізнавання тих або інших компонентів мовних одиниць служать основою для, подальших граматичних узагальнень, перенесення їх на однотипні граматичні явища. При цьому практичне опанування мовних умінь здійснюється на основі розумових операцій, пов'язаних з аналізом і синтезом мовного матеріалу: зіставленням, розрізненням, виділенням, знаходженням загальних ознак, та їх узагальненням
Лінгвістична компетенція (фонетична) Фонологічна компетенція включає знання та навички перцепції і продукції: звукових одиниць (фонем) мови та способів їх реалізації у певному контексті (алофонів); фонетичних ознак розрізнення фонем (дистинктивних ознак, напр., сонорності, назальності, закритості, лабіальності);	Вимова вивчених слів та виразів достатня для розуміння. Особливості інтонації речень з однорідними членами. Інтонація речень з порівняннями. Випадки наголошення прийменників, сполучників у реченнях.	Враховуючи особливості психічної та учбово-пізнавальної діяльності дітей із ЗПР, вчитель обов'язково настраює учнів на робочу обстановку, зосереджує їх увагу, викликає інтерес до наступної діяльності, і т.п. Мовленнєва зарядка допомагає учням підготувати артикуляційний апарат, засвоїти необхідні знання про вимову окремих звуків і звукосполучень, засвоїти необхідний мінімум про наголос (словесний, фразовий) та поділ речень на смислові групи, синтагми).

фонетичного складу слів (складоподілу, фонетичних відрізків, словесного наголосу і тону); фонетики речення (просодії): наголосу і ритму фрази; інтонації; фонетичної редукції.		Формувати рецептивні інтонаційні навички в аудіюванні, та продуктивні інтонаційні навички в говорінні та при читанні, за умов цілеспрямованого тренування в їх рецепції, відповідно до мовленнєвої ситуації. Для школярів із ЗПР важливими є всі етапи роботи з інтонаційними моделями (ознайомлення, автоматизація, рецепція, впізнання, диференціація, імітація, підстановка та ін.) Слід розрізняти фонетичні та фонологічні помилки, які впливають на якість звучання, на зміст; активно використовувати автентичні матеріали.
Соціокультурна компетенція (ССК) ССК пов'язана зі знаннями та вміннями, необхідними для здійснення соціального аспекту використання мови (лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, відмінності у реєстрах мовлення).	Мають: — знання культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: — повсякденне життя; — умови життя; — міжособистісні стосунки; — норми поведінки; — соціальні правила поведінки; — здатність використати різні стратегії для контакту з представниками інших культур; — вживання та вибір привітань; — вживання та вибір форм звертання; — вживання та вибір вигуків.	Підсилювати мотивацію та інтереси учнів завдяки фактору новизни предмета і соціокультурної інформації, закладеної у ньому; будувати навчальний процес як модель спілкування дітей з носіями мови, насамперед з їхніми англомовними ровесниками; використовувати автентичні матеріали; активізувати збережені й резервні можливості учнів і тим самим інтенсифікувати процес раннього навчання іншомовного спілкування на елементарному міжкультурному рівні; формувати культурну толерантність. Важливим є забезпечення адекватних пояснень фонові лексики та національних реалій, використання коментарів.

	Правила ввічливості. Вирази народної мудрості.	
Загальнонавчальна компетенція	Вміють: — уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію.	Навчити організовувати своє робоче місце, орієнтуватися у часі, планувати навчальні дії; формувати уміння зосереджено слухати, виділяти смислові елементи, уміння запитувати й відповідати, уміння міркувати; формувати розумові дії аналізу й синтезу; навчити учнів контролювати й оцінювати свої дії, навчальні результати.
Мовленнєва компетенція (аудіювання)	— розуміють інформацію як під час безпосереднього спілкування зі співрозмовником, так і опосередкованого (у звукозапису); — розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовані на засвоєному матеріалі; — розуміють основний зміст короткого повідомлення.	Формувати слуховимовні навички іноземної мови (від фонематичного до інтонаційного), слухову увагу, слуховий контроль (самоконтроль); використовувати доступні для сприйняття школярами із ЗПР автентичні аудитивні та аудіо-візуальні матеріали. Вчителю слід бути артистичним, емоційним, дотримуватися основних характеристик дидактичного мовлення: дикція чітка, мовлення виразне й нормативне.
Мовленнєва компетенція (говоріння – монологічне мовлення)	— логічно будують висловлювання за змістом почутого, побаченого, прочитаного, використовуючи при цьому прості зв'язні речення; — описують події, явища, об'єкти, людей, тварин; — висловлюють своє ставлення до предметів, осіб тощо; — дають свою оцінку явищам, подіям тощо;	Формувати мовленнєві навички: граматичні, лексичні, вимовні, оскільки їх сукупність складає операційний рівень говоріння як уміння. Формування розгорнутого, логічного, правильного у мовному відношенні мовлення; різноструктурного і співвіднесеного із ситуацією спілкування (рідна мова), уміння висловлюватися,

	— характеризують персонаж казки, мультфільму, оповідання тощо; — роблять коротку тематичну презентацію; — роблять зв'язні повідомлення про свою/чиюсь діяльність, використовуючи набутий мовний матеріал адекватно до тем спілкування. Обсяг висловлювання — не менше 12 речень.	можливе завдяки розвитку психофізіологічних механізмів говоріння (прийом і видача повідомлення, осмислення, пам'ять, випереджуючий синтез, репродукція, вибір, конструювання та ін.). Вчитель повинен вчити комбінувати мовленнєві зразки, передавати зміст зразка, зв'язно висловлюватися при варіюванні опор, описувати картинку, переказувати, робити повідомлення, тощо.
Мовленнєва компетенція (говоріння – діалогічне мовлення)	— Спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається; — беруть участь у діалозі, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження, ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій; під час спілкування демонструють володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, набутих протягом попередніх років. Висловлення кожного — не менше 8 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.	Формувати в учнів уміння природного спілкування: застосування міміки, жестів, рухів тіла, посмішки тощо. Розвивати вміння використовувати правила діалогічної взаємодії. Учні мають навчитися: починати розмову, правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника реактивною реплікою, підтримувати бесіду, з метою продовження розмови. Оскільки у діалогічному мовленні об'єднанні два види діяльності – аудіювання і говоріння, виникає гальмування процесу спілкування іноземною мовою дітей із ЗПР. Отже, учнів слід навчати швидко й адекватно реплікувати застосовуючи різні типи вправ (рецептивно-репродуктивні, репродуктивні умовно-комунікативні на імітацію, підстановку, відповіді на запитання тощо.)
Мовленнєва	— читають (з повним	Формувати вміння читати

компетенція (читання)	розумінням) короткі, прості тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі; — знаходять основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою); — розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. Обсяг — не менше 500 друкованих знаків.	транскрипцію, вміння плавно та виразно читати вголос із застосуванням прийомів читання з різною інтонацією: запитальною, розповідною. Формувати вміння розрізняти та розуміти розділові знаки у тексті, що вказують на необхідність зміни засобів виразності під час читання. Вправлятися у відповідях на запитання, вчителя за змістом; зміною темпоритму та тону. Розвивати поетичний слух. Формувати вміння відповідати на запитання за змістом прочитаного; виділяти в тексті складні для розуміння слова; ставити найпростіші запитання за змістом прочитаних текстів.
Мовленнєва компетенція (письмо)	— підтримують писемне спілкування із реальним або уявним другом по листуванню; — пишуть на слух до 12 речень; — описують предмет, особу, події, явища, об'єкти (в межах 12 речень).	Для оволодіння найскладнішим видом мовленнєвої діяльності (письмом), залучаються всі мовленнєві аналізатори. Письмо базується на використанні мовних знаків, закріплених нервовими зв'язками кори головного мозку у вигляді зорових і руко моторних образів, що взаємодіють зі слуховими та мовленнєворуховими. Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рукомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Формувати навички орфографічно правильно писати слова, словосполучення, речення,

		ставити знаки пунктуації. Формувати вміння формулювати свої думки в письмовій формі.
--	--	---

АНГЛІЙСЬКА МОВА

7-й клас (70 год, 2 год на тиждень)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження
Особистісна	Я, моя сім'я, друзі (обов'язки в сім'ї, сімейні традиції) Харчування (приготування їжі, сервіровка столу) Охорона здоров'я (відвідування лікаря, симптоми захворювань) Кіно і театр Спорт (спортсмени, спортивні змагання, клуби, секції)	— описувати людей, предмети, дії, явища, самопочуття, події; — характеризувати якості особистості, вчинки людей; — порівнювати предмети, дії, вчинки; — розповідати про свої захоплення, уподобання; — запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти;	What is your friend look like? How do you feel? What problems trouble you? What is your idea of bad behavior? I think She thinks ... In her opinion, ... I live in a small/big town/village of... Well done! You are playing very well today. What are you doing in the kitchen? I'm making a potato salad.
Публічна	Велика Британія (знайомство з визначними місцями Лондона) Україна (ознайомлення з основними пам'ятками культури Києва)	— аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку; — розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надання необхідних відповідей;	Do we have to meet early? I hate getting up early on Saturday. Are you going to come tomorrow? Of course, I am. How is your lunch? Delicious!
Освітня	Шкільне життя (позакласні заходи)	— пропонувати щось та приймати або відхиляти пропозицію; — висловлювати свої враження, почуття та емоції; — надавати схвальну/несхвальну оцінку подіям, ситуаціям, вчинкам і діям; — просити і давати пораду, пояснення, допомогу.	What is the name of the place? Spell it, please. She is as...as... Can you...? Could you...? Are you allowed to go to bed when you like? — They let me do what I want. The film is produced by British team. The book was written in 1947. It's made of plastic. This letter will be sent tomorrow. This joke made me laugh.

На кінець 7-го класу учні:

<i>Компетенції</i>	<i>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати</i>
Лінгвістична компетенція (лексична) Лексична компетенція - знання і здатність використовувати мовний словниковий запас.	Види домашніх обов'язків. Родинні свята. Кухонні прилади. Посуд. Види обробки продуктів харчування. Медичні заклади. Медичні працівники. Симптоми захворювань. Лікарські засоби. Спортсмени. Види спортивних змагань. Спортивні клуби, секції. Визначні місця. Види позакласних заходів.	Розвиток пізнавальної діяльності. Міцність засвоєння матеріалу залежить також від комплексності підключення аналізаторів (зорового, слухового, рухового). Отже, розширювати кругозір учнів; вчити спостерігати за явищами англійської та рідної мови; розвивати вміння помічати відмінності від явищ рідної мови; розвивати вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями в ході роботи. Формувати і розвивати уявлення про навколишній світ; враховувати принцип рідної мови при формуванні навичок іноземної мови; враховувати індивідуальні можливості дитини щодо темпу засвоєння знань; реалізовувати принципи диференціації та індивідуалізації учбової діяльності; розвивати розуміння слів/текстів шляхом пояснення та уточнення значення незрозумілих слів, з опорою на ілюстрації. Формувати вміння ділити на етапи виконання завдань та контролювати свої дії, порівнювати зі зразком мовлення.

		<i>Розвиток емоційно-вольової сфери.</i> Формувати охайність у виконанні завдань; виховувати спостережливість, допитливість, волю, наполегливість у подоланні труднощів. Формувати вміння емоційно адекватно реагувати на почуте, побачене, прочитане рідною та іноземною мовами; вміння орієнтуватися в завданні, планувати роботу, виконувати її відповідно до зразка, інструкції, здійснювати самоконтроль у різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Формувати вміння володіти умінням розуміти емоційний зміст текстів, розповідей та емоційно виражати його у процесі мовленнєвої діяльності <i>Розвиток особистості учня.</i> Формувати старанність у навчанні, взаємодопомогу, повагу до товаришів, вчителів, рідної країни. Виховувати позитивну самооцінку; сприяти руховій активності дітей, формувати здатність до імпровізації, артистизм, позитивні емоції. Розвивати здатність до словесного самовираження та оволодіння адекватними засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування (перепитування, уточнення почутої інформації, застосування жестів, міміки). Формувати вміння виявляти
--	--	---

		активність, допитливість, наполегливість в опануванні мови, лексичну та орфографічну пильність.
Лінгвістична компетенція (граматична) Грамаіична компетенція – знання і здатність користуватися грамаіичними ресурсами мови. Грамаіична компетенція - це здатність розуміти й виражати значення, продукуючи і розпізнаючи правильно оформлені згідно з цими принципами фрази та речення (що є протилежним заучуванню та відтворенню їх як стійких формул).	Дієслово: стверджувальна, питальна та заперечна форми у Present Perfect, Continuous. Пасивний стан дієслова (Present Simple, Past Simple). Модальні дієслова, модальні вирази: <i>to be allowed to, to let / make smb do.</i> Іменник: злічувані та незлічувані. <i>So do I</i> <i>Neither... nor...</i> <i>Either... or...</i>	Складність проблеми оволодіння реченнями різного типу полягає в тому, що вона повинна вирішуватися з урахуванням різних контекстів: лінгвістичного, тобто набору формально-граматичних засобів, завдяки яким реалізується синтаксична семантика конструкції; психологічного, зв'язаного згодом появи цих конструкцій в онтогенезі й у розвитку словесно-розумової діяльності у зв'язку з розумінням і позначенням у мові значеннєвих відносин в умовах як нормального, так і порушеного розвитку; корекційно-методичного, що виражається в пошуку напрямків й ефективних засобів формування, уточнення розуміння й уживання цих конструкцій у пізнавально-комунікативних цілях. Необхідно виходити з того, що завдання курсу граматики складається не тільки з оволодіння грамаіичними знаннями, навичками й уміннями, але й - насамперед - з забезпечення практичного володіння словесною мовою. Системний характер мови вимагає вивчення мовних явищ у їхньому взаємозв'язку. Програмі теми, окремі мовні факти повинні розглядатися як ланки одного ланцюга, необхідно бачити їхнє місце у

		всій системі навчання мови, слово повинне засвоюватися в єдності значення, форми й функції. Такий функціонально-семантичний підхід до мовного матеріалу передбачає, по-перше, опанування такими частинами мови, як іменник, дієслово, прикметник та ін. У цих цілях важливим є диференціація і угруповання слів по їх загальному значенню; по-друге, опанування функцій різних частин мови у реченні та тексті. Тому мовний матеріал, що пред'являється на функціонально-семантичній основі, має бути тісно зв'язаний з використанням мовних ситуацій, з підбором комунікативно-направлених мовних завдань. Завдання корекції і розвитку умінь та навичок граматично правильної мови в учнів з обмеженими мовними можливостями повинні вирішуватися на практичній основі, оскільки, завдяки засвоєним знанням при вивченні граматики, діти мають можливість усвідомлено оформляти (і контролювати) свою мову. При цьому знання повинні переноситися на продукovanу мову, сприяти формуванню, уточненню, впорядкуванню, та, як наслідок, корекції необхідних мовних навиків і умінь з подальшою їх автоматизацією і стабілізацією. Виходячи з особливостей мовного розвитку дітей, практична
--	--	--

		спрямованість в навчанні передбачає таку організацію мовного матеріалу і його викладання, при якій головною і первинною повинна стати робота над семантикою, над значенням лексичних одиниць або граматичних структур. Вочевидь, уточнення і збагачення словника - першочергове завдання, але воно повинно виконуватися на синтаксичній основі - в процесі побудови словосполучень і речень, діалогів і текстів. Саме з цією метою, учням пропонується значна кількість завдань синтетичного, творчого характеру. Використовуються, також, і аналітичні вправи, які підбираються так, щоб зближувати аналіз мовного матеріалу із способами його вживання у висловах різного рівня. Завдання мають бути розбиті на блоки, що виділяються по тих практичних уміннях, які уточнюються (формується) при їх виконанні. Це дозволяє реалізувати ті або інші завдання в певній системі, виключає випадковий характер утворення зв'язків. Завдання пропонуються в певній послідовності: перші готують ефективне виконання подальших. При використанні дидактичних матеріалів по основних розділах реалізується формування, уточнення, впорядкування мовних умінь та навичок
--	--	--

		відбувається в певній послідовності - від первинного виділення, розпізнавання і розуміння мовного матеріалу до його використання в різних контекстах з різними комунікативними завданнями. Цілеспрямоване спостереження, розпізнавання тих або інших компонентів мовних одиниць служать основою для, подальших граматичних узагальнень, перенесення їх на однотипні граматичні явища. При цьому практичне опанування мовних умінь здійснюється на основі розумових операцій, пов'язаних з аналізом і синтезом мовного матеріалу: зіставленням, розрізненням, виділенням, знаходженням загальних ознак, та їх узагальненням
Лінгвістична компетенція (фонетична) Фонологічна компетенція включає знання та навички перцепції і продукції: звукових одиниць (фонем) мови та способів їх реалізації у певному контексті (алофонів); фонетичних ознак розрізнення фонем (дистинктивних ознак, напр., сонорності, назальності, закритості, лабіальності); фонетичного складу слів (складоподілу, фонетичних відрізків, словесного наголосу і	Вимова вивчених слів та виразів. Особливості інтонації речень з однорідними членами, речень з порівняннями. Випадки наголошення прийменників, сполучників у реченнях. Інтонація реплік погодження. Інтонація складного речення. Інтонація реплік поради та висловлення почуттів.	Враховуючи особливості психічної та учбово-пізнавальної діяльності дітей із ЗПР, вчитель обов'язково настраює учнів на робочу обстановку, зосереджує їх увагу, викликає інтерес до наступної діяльності, і т.п. Мовленнєва зарядка допомагає учням підготувати артикуляційний апарат, засвоїти необхідні знання про вимову окремих звуків і звукосполучень, засвоїти необхідний мінімум про наголос (словесний, фразовий) та поділ речень на смислові групи, синтагми). Формувати рецептивні інтонаційні навички в аудіюванні, та продуктивні інтонаційні навички в

тону); фонетики речення (просодії): наголосу і ритму фрази; інтонації; фонетичної редукації.		говорінні та при читанні, за умов цілеспрямованого тренування в їх рецепції, відповідно до мовленнєвої ситуації. Для школярів із ЗПР важливими є всі етапи роботи з інтонаційними моделями (ознайомлення, автоматизація, рецепція, впізнання, диференціація, імітація, підстановка та ін.) Слід розрізняти фонетичні та фонологічні помилки, які впливають на якість звучання, на зміст; активно використовувати автентичні матеріали.
Соціокультурна компетенція (ССК) ССК пов'язана зі знаннями та вміннями, необхідними для здійснення соціального аспекту використання мови (лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, відмінності у реєстрах мовлення).	— знання культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: — повсякденне життя; — умови життя; — міжособистісні стосунки; — норми поведінки; — соціальні правила поведінки; — здатність привести до спільного знаменника рідну й іноземну культури в межах змісту програми; — здатність використати різні стратегії для контакту з представниками інших культур; — вживання та вибір привітань; — вживання та вибір форм звертання; — вживання та вибір вигуків. Правила ввічливості.	Підсилювати мотивацію та інтереси учнів завдяки фактору новизни предмета і соціокультурної інформації, закладеної у ньому; будувати навчальний процес як модель спілкування дітей з носіями мови, насамперед з їхніми англомовними ровесниками; використовувати автентичні матеріали; активізувати збережені й резервні можливості учнів і тим самим інтенсифікувати процес раннього навчання іншомовного спілкування на елементарному міжкультурному рівні; формувати культурну толерантність. Важливим є забезпечення адекватних пояснень фонові лексики та національних реалій, використання коментарів.

	Вирази народної мудрості.	
Загальнонавчальна компетенція	— уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — використовувати адекватні матеріали для самостійного вивчення; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію.	Навчити організовувати своє робоче місце, орієнтуватися у часі, планувати навчальні дії; формувати уміння зосереджено слухати, виділяти смислові елементи, уміння запитувати й відповідати, уміння міркувати; формувати розумові дії аналізу й синтезу; навчити учнів контролювати й оцінювати свої дії, навчальні результати.
Мовленнєва компетенція (аудіювання)	– розуміють інформацію як під час безпосереднього спілкування зі співрозмовником, так і нескладного опосередкованого (у звукозапису); — розуміють основний зміст короткого повідомлення; — розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовані на засвоєному матеріалі.	Формувати слуховимовні навички іноземної мови (від фонематичного до інтонаційного), слухову увагу, слуховий контроль (самоконтроль); використовувати доступні для сприйняття школярами із ЗПП автентичні аудитивні та аудіо-візуальні матеріали, з додатковим повторним прослуховуванням. Вчителю слід бути артистичним, емоційним, дотримуватися основних характеристик дидактичного мовлення: дикція чітка, мовлення виразне й нормативне.
Мовленнєва компетенція (говоріння – монологічне мовлення)	— логічно і послідовно, відповідно до навчальної ситуації роблять розгорнуте повідомлення в межах тематики, визначеної програмою; передають зміст прочитаного або почутого у формі розповіді, опису з опорою на мовленнєві	Формувати мовленнєві навички: граматичні, лексичні, вимовні, оскільки їх сукупність складає операційний рівень говоріння як уміння. Формування розгорнутого, логічного, правильного у мовному відношенні

	моделі; — дають оцінку прочитаному або почутому; — роблять підготовлене повідомлення за зразком, самостійно добираючи матеріал і використовуючи додаткові відомості. Обсяг висловлювання — не менше 12 речень.	мовлення; різноструктурного і співвіднесеного із ситуацією спілкування (рідна мова), уміння висловлюватися, можливе завдяки розвитку психофізіологічних механізмів говоріння (прийом і видача повідомлення, осмислення, пам'ять, випереджуючий синтез, репродукція, вибір, конструювання та ін.). Вчитель повинен вчити комбінувати мовленнєві зразки, передавати зміст зразка, зв'язно висловлюватися при варіюванні опор, описувати картинку, переказувати, робити повідомлення, тощо.
Мовленнєва компетенція (говоріння – діалогічне мовлення)	— спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається; — беруть участь у діалозі, обмінюючись інформацією на основі прочитаного, почутого, побаченого, висловлюючи при цьому свою думку. Спілкування будується на мовному та мовленнєвому матеріалі, набутому в попередні роки вивчення мови, і відповідає цілям, завданням у межах елементарної програмної тематики. Висловлення кожного — не менше 8 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.	Формувати в учнів уміння природного спілкування: застосування міміки, жестів, рухів тіла, посмішки тощо. Розвивати вміння використовувати правила діалогічної взаємодії. Учні мають навчитися: починати розмову, правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника реактивною реплікою, підтримувати бесіду, з метою продовження розмови. Оскільки у діалогічному мовленні об'єднанні два види діяльності – аудіювання і говоріння, виникає гальмування процесу спілкування іноземною мовою дітей із ЗПР. Отже, учнів слід навчати швидко й адекватно реплікувати застосовуючи різні типи вправ (рецептивно-репродуктивні, репродуктивні

		умовно-комунікативні на імітацію, підстановку, відповіді на запитання тощо.)
Мовленнєва компетенція (читання)	Читають тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі; знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі). Обсяг — не менше 500 друкованих знаків.	Формувати вміння читати транскрипцію, вміння плавно та виразно читати вголос із застосуванням прийомів читання з різною інтонацією: запитальною, розповідною. Формувати вміння розрізняти та розуміти розділові знаки у тексті, що вказують на необхідність зміни засобів виразності під час читання. Вправлятися у відповідях на запитання, вчителя за змістом; зміною темпоритму та тону. Розвивати поетичний слух. Формувати вміння відповідати на запитання за змістом прочитаного; виділяти в тексті складні для розуміння слова; ставити найпростіші запитання за змістом прочитаних текстів.
Мовленнєва компетенція (письмо)	— письмово передають інформацію адекватно цілям, завданням спілкування, правильно оформлюючи повідомлення залежно від його форми; — описують предмет, особу, події, явища, об'єкти (в межах 12 речень, за необхідністю з опорою на зразок).	Для оволодіння найскладнішим видом мовленнєвої діяльності (письмом), залучаються всі мовленнєві аналізатори. Письмо базується на використанні мовних знаків, закріплених нервовими зв'язками кори головного мозку у вигляді зорових і рухо-моторних образів, що взаємодіють зі слуховими та мовленнєворуховими. Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рухомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань.

		Формувати навички орфографічно правильно писати слова, словосполучення, речення, ставити знаки пунктуації. Формувати вміння формулювати свої думки в письмовій формі.
--	--	--

АНГЛІЙСЬКА МОВА 8-й клас (70 год, 2 год на тиждень)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження
Особистісна	Стиль життя (здоровий спосіб життя, розваги, друзі по листуванню) Шкільна бібліотека (вибір книг для читання, улюблений письменник /книга/ літературний герой) Засоби масової інформації (преса) Музика (музичні стилі, композитори, музиканти, виконавці, відвідування концерту) Велика Британія (географічне положення, клімат, населення) Україна (географічне положення, клімат, населення) Шкільне життя (школи в Україні та за кордоном)	— описувати людей, предмети, дії, явища, самопочуття, події; — характеризувати якості особистості, вчинки людей і стосунки між людьми; — висловлювати власне ставлення до поведінки та вчинків людей; — порівнювати предмети, дії, вчинки, ситуації, факти, явища; — розповідати про свої захоплення, уподобання, ідеали та спосіб життя; — запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти; — аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку; — розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надання необхідних відповідей; — пропонувати щось та приймати або відхиляти пропозицію; — висловлювати свої враження, почуття та емоції у зв'язку з почутим, побаченим, прослуханим (сумнів, подив, стурбованість, радість тощо).	My favourite TV programme is... How often do you watch it? How often do you go to the library? What are you reading now? I am fond of Ukrainian poetry. What a beautiful view! I'm having a great time. Look! I can see her. What are the main differences between school life in Britain and in Ukraine?-We leave primary school when we are ten. Rob likes school. However, he doesn't like Maths. Are you nervous? Yes, a bit. Can you name three sports? Oh, er... it's easy — basketball, badminton and baseball. How long have you lived there? I'm not sure you are right. I am fond of skating. What is your hobby? What would you like to do tonight? — I have no idea / I have a bad idea. I expect him to meet you soon. That's brilliant! He had done it by 6 yesterday. The letter has been written by Helen. Please, forgive me. Never mind.
Публічна			
Освітня			

На кінець 8-го класу учні:

<i>Компетенції</i>	<i>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати</i>
Лінгвістична компетенція (лексична) Лексична компетенція - знання і здатність використовувати мовний словниковий запас.	Повсякденні дії. Види дозвілля. Активний відпочинок. Кореспонденція. Літературні жанри. Робота в бібліотеці. Періодичні видання. Рубрики. Музичні жанри/ інструменти. Географічні поняття. Види ландшафтів. Типи шкіл. Навчальний персонал. Система оцінювання. Правила поведінки	Розвиток пізнавальної діяльності. Міцність засвоєння матеріалу залежить від комплексності підключення аналізаторів (зорового, слухового, рухового). Отже, розширювати кругозір учнів; вчити спостерігати за явищами англійської та рідної мови; розвивати вміння помічати відмінності від явищ рідної мови; розвивати вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями в ході роботи. Формувати і розвивати уявлення про навколишній світ; враховувати принцип рідної мови при формуванні навичок іноземної мови; враховувати індивідуальні можливості дитини щодо темпу засвоєння знань; реалізовувати принципи диференціації та індивідуалізації учбової діяльності; розвивати розуміння слів/текстів шляхом пояснення та уточнення значення незрозумілих слів, з опорою на ілюстрації. Формувати вміння ділити на етапи виконання завдань та контролювати свої дії, порівнювати зі зразком мовлення.

		<i>Розвиток емоційно-вольової сфери.</i> Формувати охайність у виконанні завдань; виховувати спостережливість, допитливість, волю, наполегливість у подоланні труднощів. Формувати вміння емоційно адекватно реагувати на почуте, побачене, прочитане рідною та іноземною мовами; вміння орієнтуватися в завданні, планувати роботу, виконувати її відповідно до зразка, інструкції, здійснювати самоконтроль у різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Формувати вміння володіти умінням розуміти емоційний зміст текстів, розповідей та емоційно виражати його у процесі мовленнєвої діяльності <i>Розвиток особистості учня.</i> Формувати старанність у навчанні, взаємодопомогу, повагу до товаришів, вчителів, рідної країни. Виховувати позитивну самооцінку; сприяти руховій активності дітей, формувати здатність до імпровізації, артистизм, позитивні емоції. Розвивати здатність до словесного самовираження та оволодіння адекватними засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування (перепитування, уточнення почутої інформації, застосування жестів, міміки). Формувати вміння виявляти
--	--	---

		активність, допитливість, наполегливість в опануванні мови, лексичну та орфографічну пильність.
Лінгвістична компетенція (граматична) Грамаіична компетенція – знання і здатність користуватися грамаіичними ресурсами мови. Грамаіична компетенція - це здатність розуміти й виражати значення, продукуючи і розпізнаючи правильно оформлені згідно з цими принципами фрази та речення (що є протилежним заучуванню та відтворенню їх як стійких формул).	Дієслово: стверджувальна, питальна форми дієслів в Present Perfect (Active, Passive), Future-in-the-Past. Модальні дієслова, модальні вирази: <i>may, might.</i> Непряма мова: стверджувальні речення; накази та прохання. Сполучники: <i>if, when, as soon as, till, until, etc.</i>	Складність проблеми оволодіння реченнями різного типу полягає в тому, що вона повинна вирішуватися з урахуванням різних контекстів: лінгвістичного, тобто набору формально-граматичних засобів, завдяки яким реалізується синтаксична семантика конструкції; психологічного, зв'язаного згодом появи цих конструкцій в онтогенезі й у розвитку словесно-розумової діяльності у зв'язку з розумінням і позначенням у мові значеннєвих відносин в умовах як нормального, так і порушеного розвитку; корекційно-методичного, що виражається в пошуку напрямків й ефективних засобів формування, уточнення розуміння й уживання цих конструкцій у пізнавально-комунікативних цілях. Завдання корекції і розвитку умінь та навичок грамаіично правильної мови в учнів з обмеженими мовними можливостями повинні вирішуватися на практичній основі, оскільки, завдяки засвоєним знанням при вивченні граматики, діти мають можливість усвідомлено оформляти (і контролювати) свою мову. При цьому знання повинні переноситися на продуковану мову, сприяти формуванню, уточненню,

		впорядкуванню, та, як наслідок, корекції необхідних мовних навиків і умінь з подальшою їх автоматизацією і стабілізацією. Виходячи з особливостей мовного розвитку дітей, практична спрямованість в навчанні передбачає таку організацію мовного матеріалу і його викладання, при якій головною і первинною повинна стати робота над семантикою, над значенням лексичних одиниць або граматичних структур. Вочевидь, уточнення і збагачення словника - першочергове завдання, але воно повинно виконуватися на синтаксичній основі - в процесі побудови словосполучень і речень, діалогів і текстів. Саме з цією метою, учням пропонується значна кількість завдань синтетичного, творчого характеру. Використовуються, також, і аналітичні вправи, які підбираються так, щоб зближувати аналіз мовного матеріалу із способами його вживання у висловах різного рівня. Завдання мають бути розбиті на блоки, що виділяються по тих практичних уміннях, які уточнюються (формується) при їх виконанні. Це дозволяє реалізувати ті або інші завдання в певній системі, виключає випадковий характер утворення зв'язків. Завдання пропонуються в певній послідовності: перші готують
--	--	---

		ефективне виконання подальших. При використанні дидактичних матеріалів по основних розділах реалізується формування, уточнення, впорядкування мовних умінь та навичок відбувається в певній послідовності - від первинного виділення, розпізнавання і розуміння мовного матеріалу до його використання в різних контекстах з різними комунікативними завданнями. Цілеспрямоване спостереження, розпізнавання тих або інших компонентів мовних одиниць служать основою для, подальших граматичних узагальнень, перенесення їх на однотипні граматичні явища. При цьому практичне опанування мовних умінь здійснюється на основі розумових операцій, пов'язаних з аналізом і синтезом мовного матеріалу: зіставленням, розрізненням, виділенням, знаходженням загальних ознак, та їх узагальненням
Лінгвістична компетенція (фонетична) Фонологічна компетенція включає знання та навички перцепції і продукції: звукових одиниць (фонем) мови та способів їх реалізації у певному контексті (алофонів); фонетичних ознак розрізнення	Вимова вивчених слів та виразів. Інтонація реплік погодження, поради та висловлення почуттів. Особливості інтонації складносурядних та складнопідрядних речень.	Враховуючи особливості психічної та учбово-пізнавальної діяльності дітей із ЗПР, вчитель обов'язково настраює учнів на робочу обстановку, зосереджує їх увагу, викликає інтерес до наступної діяльності, і т.п. Мовленнєва зарядка допомагає учням підготувати артикуляційний апарат, засвоїти необхідні знання про вимову окремих звуків і звукосполучень, засвоїти

фонем (дистинктивних ознак, напр., сонорності, назальності, закритості, лабіальності); фонетичного складу слів (складоподілу, фонетичних відрізків, словесного наголосу і тону); фонетики речення (просодії): наголосу і ритму фрази; інтонації; фонетичної редукації.		необхідний мінімум про наголос (словесний, фразовий) та поділ речень на смислові групи, синтагми). Формувати рецептивні інтонаційні навички в аудіюванні, та продуктивні інтонаційні навички в говорінні та при читанні, за умов цілеспрямованого тренування в їх рецепції, відповідно до мовленнєвої ситуації. Для школярів із ЗПР важливими є всі етапи роботи з інтонаційними моделями (ознайомлення, автоматизація, рецепція, впізнання, диференціація, імітація, підстановка та ін.) Слід розрізняти фонетичні та фонологічні помилки, які впливають на якість звучання, на зміст; активно використовувати автентичні матеріали.
Соціокультурна компетенція (ССК) ССК пов'язана зі знаннями та вміннями, необхідними для здійснення соціального аспекту використання мови (лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, відмінності у реєстрах мовлення).	Знання культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: — повсякденне життя; — умови життя; — міжособистісні стосунки; — норми поведінки — соціальні правила поведінки; — здатність використати різні стратегії для контакту з представниками інших культур; — вживання та вибір привітань; — вживання та вибір форм звертання;	Підсилювати мотивацію та інтереси учнів завдяки фактору новизни предмета і соціокультурної інформації, закладеної у ньому; будувати навчальний процес як модель спілкування дітей з носіями мови, насамперед з їхніми англомовними ровесниками; використовувати автентичні матеріали; активізувати збережені й резервні можливості учнів і тим самим інтенсифікувати процес раннього навчання іншомовного спілкування на елементарному міжкультурному рівні; формувати культурну толерантність. Важливим є

	— вживання та вибір вигуків; — правила вступу до розмови. Правила ввічливості. Вирази народної мудрості.	забезпечення адекватних пояснень фонові лексики та національних реалій, використання коментарів.
Загальнонавчальна компетенція	— уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію; — використовувати нові технології.	Навчити організовувати своє робоче місце, орієнтуватися у часі, планувати навчальні дії; формувати уміння зосереджено слухати, виділяти смислові елементи, уміння запитувати й відповідати, уміння міркувати; формувати розумові дії аналізу й синтезу; навчити учнів контролювати й оцінювати свої дії, навчальні результати.
Мовленнєва компетенція (аудіювання)	— розуміють інформацію як під час безпосереднього спілкування зі співрозмовником, так і опосередкованого (у звукозапису); — розуміють основний зміст текстів відповідно до тематики ситуативного спілкування; — вибирають необхідну інформацію з прослуханого. Використовують лінгвістичну і контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію чи наочність.	Формувати слуховимовні навички іноземної мови (від фонематичного до інтонаційного), слухову увагу, слуховий контроль (самоконтроль); використовувати доступні для сприйняття школярами із ЗПР автентичні аудитивні та аудіо-візуальні матеріали, з додатковим повторним прослуховуванням. Вчителю слід бути артистичним, емоційним, дотримуватися основних характеристик дидактичного мовлення: дикція чітка, мовлення виразне й нормативне.
Мовленнєва компетенція (говоріння – монологічне мовлення)	— висловлюють свої переконання, думки, згоду або незгоду тощо у відповідь на отриману інформацію; — роблять стислі пояснення	Формувати мовленнєві навички: граматичні, лексичні, вимовні, оскільки їх сукупність складає операційний рівень говоріння як уміння.

	до плану або ідеї; — розповідають історії, сюжет книжки/фільму тощо і висловлюють своє ставлення/враження. Обсяг висловлювання — не менше 14 речень.	Формування розгорнутого, логічного, правильного у мовному відношенні мовлення; різноструктурного і співвіднесеного із ситуацією спілкування (рідна мова), уміння висловлюватися, можливе завдяки розвитку психофізіологічних механізмів говоріння (прийом і видача повідомлення, осмислення, пам'ять, випереджувачий синтез, репродукція, вибір, конструювання та ін.). Вчитель повинен вчити комбінувати мовленнєві зразки, передавати зміст зразка, зв'язно висловлюватися при варіюванні опор, описувати картинку, переказувати, робити повідомлення, тощо.
Мовленнєва компетенція (говоріння – діалогічне мовлення)	— спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається; — ведуть бесіду з однією чи кількома особами в межах певної ситуації спілкування, а також, використовуючи інформацію з прочитаного, почутого, побаченого; — беруть участь у діалогах різних типів, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження, ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій; — беруть участь у дискусії, аргументуючи свою точку зору. Спілкування будується на мовному та мовленнєвому матеріалі, набутому в попередні роки вивчення	Формувати в учнів уміння природного спілкування: застосування міміки, жестів, рухів тіла, посмішки тощо. Розвивати вміння використовувати правила діалогічної взаємодії. Учні мають навчитися: починати розмову, правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника реактивною реплікою, підтримувати бесіду, з метою продовження розмови. Оскільки у діалогічному мовленні об'єднанні два види діяльності – аудіювання і говоріння, виникає гальмування процесу спілкування іноземною мовою дітей із ЗПР. Отже, учнів слід навчати швидко й адекватно реплікувати застосовуючи різні

	мови, і відповідає цілям, завданням у межах програмної тематики. Висловлення кожного — не менше 10 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.	типи вправ (рецептивно-репродуктивні, репродуктивні умовно-комунікативні на імітацію, підстановку, відповіді на запитання тощо.)
Мовленнєва компетенція (читання)	— читають (з повним розумінням) тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі; — знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі). Обсяг — не менше 600 друкованих знаків.	Формувати вміння розрізняти та розуміти розділові знаки у тексті, що вказують на необхідність зміни засобів виразності під час читання. Вправлятися у відповідях на запитання, вчителя за змістом; зміною темпоритму та тону. Розвивати поетичний слух. Формувати вміння відповідати на запитання за змістом прочитаного; виділяти в тексті складні для розуміння слова; ставити найпростіші запитання за змістом прочитаних текстів.
Мовленнєва компетенція (письмо)	— передають у письмовій формі зміст почутого, прочитаного, побаченого; — письмово передають інформацію адекватно цілям, завданням спілкування, правильно оформлюючи повідомлення залежно від його форми; — описують предмет, особу, події, явища, об'єкти (в межах 14 речень).	Для оволодіння найскладнішим видом мовленнєвої діяльності (письмом), залучаються всі мовленнєві аналізатори. Письмо базується на використанні мовних знаків, закріплених нервовими зв'язками кори головного мозку у вигляді зорових і рухо-моторних образів, що взаємодіють зі слуховими та мовленнєворуховими. Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рухомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Формувати навички орфографічно правильно

		писати слова, словосполучення, речення, ставити знаки пунктуації. Формувати вміння формулювати свої думки в письмовій формі.
--	--	---

АНГЛІЙСЬКА МОВА

9-й клас (70 год, 2 год на тиждень)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження
Особистісна	Я, моя сім'я, друзі (автобіографія)	— описувати людей, предмети, дії, явища, самопочуття, події;	Would you like to come to a party next Saturday?
	Природа і погода (навколишнє середовище, охорона довкілля)	— характеризувати якості особистості, вчинки людей і стосунки між людьми;	Sure. Nice day, isn't it?
	Засоби масової інформації (телебачення і радіо, програми, ведучі, улюблена радіо/телепередача)	— висловлювати власне ставлення до поведінки, вчинків, думок, позицій інших людей;	Do you mind if I open the window?
Публічна	Молодіжна культура (зовнішність, захоплення, молодіжні організації, клуби, табори)	— порівнювати предмети, дії, вчинки, ситуації, факти, явища;	I like visiting places that (where) ... I like meeting people who (whose)...
	Наука і технічний прогрес	— розповідати про свої захоплення, уподобання, ідеали, спосіб життя, мрії, аргументуючи власний вибір;	Where can I buy a ticket? How long does it take to get to... by... I'm going to visit my granddad. I'm afraid I will be busy. Most of all I like to...
	Велика Британія (великі міста, пам'ятки культури)	— запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти;	It would be better... You'd better... You'd rather... In my opinion... As a matter of fact... It depends on...
Освітня	Робота і професія (професії, вибір професії)	— розповідати про свої вибір, точку зору, власну думку;	I'm terribly sorry to keep you waiting.
		— розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надання необхідних відповідей;	The book is worth reading. I'm looking forward to hearing from you. What a surprise! Have a good trip! Would it be possible...? He asked if/ whether we had done it in time. He wanted to know why I was absent.
		— пропонувати щось та приймати або відхиляти пропозицію;	He is going to travel... he would like to travel ...
		— висловлювати своє враження, почуття та емоції у зв'язку з почутим, побаченим, прослуханим (сумнів, подив, стурбованість, радість тощо);	
		— надавати схвальну / несхвальну оцінку подіям, ситуаціям, вчинкам і діям.	

На кінець 9-го класу учні:

<i>Компетенції</i>	<i>Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати</i>
Лінгвістична компетенція (лексична) Лексична компетенція - знання і здатність використовувати мовний словниковий запас.	Особисті дані. Природні ресурси. Рослинний і тваринний світ. Види радіо - і телепрограм. Течії молодіжної культури. Клуби і товариства. Відомі вчені. Винахідники і винаходи. Пам'ятки культури. Характеристики професій. Фактори впливу на вибір професії.	Розвиток пізнавальної діяльності. Міцність засвоєння матеріалу залежить від комплексності підключення аналізаторів (зорового, слухового, рухового). Отже, розширювати кругозір учнів; вчити спостерігати за явищами англійської та рідної мови; розвивати вміння помічати відмінності від явищ рідної мови; розвивати вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями в ході роботи. Формувати і розвивати уявлення про навколишній світ; враховувати принцип рідної мови при формуванні навичок іноземної мови; враховувати індивідуальні можливості дитини щодо темпу засвоєння знань; реалізовувати принципи диференціації та індивідуалізації учбової діяльності; розвивати розуміння слів/текстів шляхом пояснення та уточнення значення незрозумілих слів. Формувати вміння ділити на етапи виконання завдань та контролювати свої дії, порівнювати зі зразком мовлення. Розвиток емоційно-вольової сфери.

		Формувати охайність у виконанні завдань; виховувати спостережливість, допитливість, волю, наполегливість у подоланні труднощів. Формувати вміння емоційно адекватно реагувати на почуте, побачене, прочитане рідною та іноземною мовами; вміння орієнтуватися в завданні, планувати роботу, виконувати її відповідно до зразка, інструкції, здійснювати самоконтроль у різних видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Формувати вміння володіти умінням розуміти емоційний зміст текстів, розповідей та емоційно виражати його у процесі мовленнєвої діяльності Розвиток особистості учня. Формувати старанність у навчанні, взаємодопомогу, повагу до товаришів, вчителів, рідної країни. Виховувати позитивну самооцінку; сприяти руховій активності дітей, формувати здатність до імпровізації, артистизм, позитивні емоції. Розвивати здатність до словесного самовираження та оволодіння адекватними засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування (перепитування, уточнення почутої інформації, застосування жестів, міміки). Формувати вміння виявляти активність, допитливість, наполегливість в опануванні
--	--	---

		мови, лексичну та орфографічну пильність.
Лінгвістична компетенція (граматична) Грамаатична компетенція – знання і здатність користуватися грамаатичними ресурсами мови. Грамаатична компетенція - це здатність розуміти й виражати значення, продукуючи і розпізнаючи правильно оформлені згідно з цими принципами фрази та речення (що є протилежним заучуванню та відтворенню їх як стійких формул).	Дієслово: Future Tenses, Past Tenses, Passive Voice, фразеологічні вирази, Герундій. Модальні дієслова, модальні вирази: <i>must/mustn't, should, may, ought to, can, will, might / could, need / needn't.</i> Складносурядні, складнопідрядні речення.	Складність проблеми оволодіння реченнями різного типу полягає в тому, що вона повинна вирішуватися з урахуванням різних контекстів: лінгвістичного, тобто набору формально-граматичних засобів, завдяки яким реалізується синтаксична семантика конструкції; психологічного, зв'язаного згодом появи цих конструкцій в онтогенезі й у розвитку словесно-розумової діяльності у зв'язку з розумінням і позначенням у мові значеннєвих відносин в умовах як нормального, так і порушеного розвитку; корекційно-методичного, що виражається в пошуку напрямків й ефективних засобів формування, уточнення розуміння й уживання цих конструкцій у пізнавально-комунікативних цілях. Завдання корекції і розвитку умінь та навичок грамаатично правильної мови в учнів із затримкою психічного розвитку повинні вирішуватися на практичній основі, оскільки, завдяки засвоєним знанням при вивченні граматики, діти мають можливість усвідомлено оформляти (і контролювати) свою мову. При цьому знання повинні переноситися на продуковану мову, сприяти формуванню, уточненню, впорядкуванню, та, як наслідок, корекції необхідних

		мовних навиків і умінь з подальшою їх автоматизацією і стабілізацією. Виходячи з особливостей мовного розвитку дітей, практична спрямованість в навчанні передбачає таку організацію мовного матеріалу і його викладання, при якій головною і первинною повинна стати робота над семантикою, над значенням лексичних одиниць або граматичних структур. Вочевидь, уточнення і збагачення словника - першочергове завдання, але воно повинно виконуватися на синтаксичній основі - в процесі побудови словосполучень і речень, діалогів і текстів. Саме з цією метою, учням пропонується значна кількість завдань синтетичного, творчого характеру. Використовуються, також, і аналітичні вправи, які підбираються так, щоб зближувати аналіз мовного матеріалу із способами його вживання у висловах різного рівня. Завдання мають бути розбиті на блоки, що виділяються по тих практичних уміннях, які уточнюються (формуються) при їх виконанні. Це дозволяє реалізувати ті або інші завдання в певній системі, виключає випадковий характер утворення зв'язків. Завдання пропонуються в певній послідовності: перші готують ефективно виконання подальших.
--	--	--

		При використанні дидактичних матеріалів по основних розділах реалізується формування, уточнення, впорядкування мовних умінь та навичок відбувається в певній послідовності - від первинного виділення, розпізнавання і розуміння мовного матеріалу до його використання в різних контекстах з різними комунікативними завданнями. Цілеспрямоване спостереження, розпізнавання тих або інших компонентів мовних одиниць служать основою для, подальших граматичних узагальнень, перенесення їх на однотипні граматичні явища. При цьому практичне опанування мовних умінь здійснюється на основі розумових операцій, пов'язаних з аналізом і синтезом мовного матеріалу: зіставленням, розрізненням, виділенням, знаходженням загальних ознак, та їх узагальненням
Лінгвістична компетенція (фонетична) Фонологічна компетенція включає знання та навички перцепції і продукції: звукових одиниць (фонем) мови та способів їх реалізації у певному контексті (алофонів); фонетичних ознак розрізнення фонем (дистинктивних ознак, напр., сонорності,	Вимова в цілому досить чітка для розуміння, незважаючи на присутність помітного акценту. Під час спілкування може виникати необхідність перепитувати та повторювати. Наголос у складних іменниках, прикметниках, прислівниках тощо. Особливості інтонації складносурядних та складнопідрядних речень.	Враховуючи особливості психічної та учбово-пізнавальної діяльності дітей із ЗПР, вчитель обов'язково настраює учнів на робочу обстановку, зосереджує їх увагу, викликає інтерес до наступної діяльності, і т.п. Мовленнєва зарядка допомагає учням підготувати артикуляційний апарат, засвоїти необхідні знання про вимову окремих звуків і звукосполучень, засвоїти необхідний мінімум про наголос (словесний, фразовий)

назальності, закритості, лабіальності); фонетичного складу слів (складоподілу, фонетичних відрізків, словесного наголосу і тону); фонетики речення (просодії): наголосу і ритму фрази; інтонації; фонетичної редукації.		та поділ речень на смислові групи, синтагми). Формувати рецептивні інтонаційні навички в аудіюванні, та продуктивні інтонаційні навички в говорінні та при читанні, за умов цілеспрямованого тренування в їх рецепції, відповідно до мовленнєвої ситуації. Для школярів із ЗП важливими є всі етапи роботи з інтонаційними моделями (ознайомлення, автоматизація, рецепція, впізнання, диференціація, імітація, підстановка та ін.) Слід розрізняти фонетичні та фонологічні помилки, які впливають на якість звучання, на зміст; активно використовувати автентичні матеріали.
Соціокультурна компетенція (ССК) ССК пов'язана зі знаннями та вміннями, необхідними для здійснення соціального аспекту використання мови (лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, відмінності у реєстрах мовлення).	Знання культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: — повсякденне життя; — умови життя; — міжособистісні стосунки; — норми поведінки — соціальні правила поведінки; — здатність використати різні стратегії для контакту з представниками інших культур; — вживання та вибір привітань; — вживання та вибір форм звертання; — вживання та вибір вигуків;	Підсилювати мотивацію та інтереси учнів завдяки фактору новизни предмета і соціокультурної інформації, закладеної у ньому; будувати навчальний процес як модель спілкування дітей з носіями мови, насамперед з їхніми англомовними ровесниками; використовувати автентичні матеріали; активізувати збережені й резервні можливості учнів і тим самим інтенсифікувати процес раннього навчання іншомовного спілкування на елементарному міжкультурному рівні; формувати культурну толерантність. Важливим є забезпечення адекватних пояснень фонової лексики та

	— правила вступу до розмови. Правила ввічливості. Вирази народної мудрості.	національних реалій, використання коментарів.
Загальнонавчальна компетенція	— уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію; — використовувати нові технології.	Навчити організовувати своє робоче місце, орієнтуватися у часі, планувати навчальні дії; формувати уміння зосереджено слухати, виділяти смислові елементи, уміння запитувати й відповідати, уміння міркувати; формувати розумові дії аналізу й синтезу; навчити учнів контролювати й оцінювати свої дії, навчальні результати.
Мовленнєва компетенція (аудіювання)	— розуміють інформацію як під час безпосереднього спілкування зі співрозмовником, так і опосередкованого (у звукозапису); — розуміють основний зміст текстів відповідно до тематики ситуативного спілкування; — вибирають необхідну інформацію з прослуханого. Використовують лінгвістичну і контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію чи наочність.	Формувати слуховимовні навички іноземної мови (від фонематичного до інтонаційного), слухову увагу, слуховий контроль (самоконтроль); використовувати доступні для сприйняття школярами із ЗПР автентичні аудитивні та аудіо-візуальні матеріали, з додатковим повторним прослуховуванням. Вчителю слід бути артистичним, емоційним, дотримуватися основних характеристик дидактичного мовлення: дикція чітка, мовлення виразне й нормативне.
Мовленнєва компетенція (говоріння – монологічне мовлення)	— висловлюються відповідно до певної ситуації або у зв'язку з прочитаним, почутим, побаченим; — описують об'єкти повсякденного оточення, події й види діяльності, в	Формувати мовленнєві навички: граматичні, лексичні, вимовні, оскільки їх сукупність складає операційний рівень говоріння як уміння. Формування розгорнутого, логічного, правильного у

	яких учень бере участь; — розповідають про повсякденне життя, про минулу діяльність, про плани на майбутнє, дотримуючись нормативного мовлення. Обсяг висловлювань — не менше 16 речень.	мовному відношенні мовлення; різноструктурного і співвіднесеного із ситуацією спілкування (рідна мова), уміння висловлюватися, можливе завдяки розвитку психофізіологічних механізмів говоріння (прийом і видача повідомлення, осмислення, пам'ять, випереджувачий синтез, репродукція, вибір, конструювання та ін.). Вчитель повинен вчити комбінувати мовленнєві зразки, передавати зміст зразка, зв'язно висловлюватися при варіюванні опор, описувати картинку, переказувати, робити повідомлення, тощо.
Мовленнєва компетенція (говоріння – діалогічне мовлення)	— спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається; — ведуть бесіду з однією чи кількома особами відповідно до комунікативної ситуації в рамках тематики, визначеної програмою; — розширюють запропоновану співбесідником тему розмови, переходять на іншу тему; — адекватно поведуться у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови; — використовують міміку та жести. Спілкування будується на мовному та мовленнєвому матеріалі, набутому в попередні роки вивчення	Формувати в учнів уміння природного спілкування: застосування міміки, жестів, рухів тіла, посмішки тощо. Розвивати вміння використовувати правила діалогічної взаємодії. Учні мають навчитися: починати розмову, правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника реактивною реплікою, підтримувати бесіду, з метою продовження розмови. Оскільки у діалогічному мовленні об'єднанні два види діяльності – аудіювання і говоріння, виникає гальмування процесу спілкування іноземною мовою дітей із ЗПР. Отже, учнів слід навчати швидко й адекватно реплікувати застосовуючи різні типи вправ (рецептивно-репродуктивні,

	мови, і відповідає цілям, завданням, умовам спілкування в межах програмної тематики. Висловлювання кожного — не менше 10 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.	репродуктивні умовно-комунікативні на імітацію, підстановку, відповіді на запитання тощо.)
Мовленнєва компетенція (читання)	— читають (з повним розумінням) тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі; — знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі); — переглядають текст чи серію текстів з метою пошуку необхідної інформації. Обсяг — не менше 700 друкованих знаків.	Формувати вміння розрізняти та розуміти розділові знаки у тексті, що вказують на необхідність зміни засобів виразності під час читання. Вправлятися у відповідях на запитання, вчителя за змістом; зміною темпоритму та тону. Розвивати поетичний слух. Формувати вміння відповідати на запитання за змістом прочитаного; виділяти в тексті складні для розуміння слова; ставити найпростіші запитання за змістом прочитаних текстів.
Мовленнєва компетенція (письмо)	— заповнюють анкету тощо; — пишуть поздоровлення, запрошення, оголошення; — пишуть записку; — повідомлення для друга / члена сім'ї; — пишуть лист-повідомлення у формі розповіді/ опису, висловлюючи свої враження, думки про особи, події, об'єкти, явища, факти. Обсяг — не менше 16 речень.	Для оволодіння найскладнішим видом мовленнєвої діяльності (письмом), залучаються всі мовленнєві аналізатори. Письмо базується на використанні мовних знаків, закріплених нервовими зв'язками кори головного мозку у вигляді зорових і рухо-моторних образів, що взаємодіють зі слуховими та мовленнєворуховими. Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рухомоторних образів у

		процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Формувати навички орфографічно правильно писати слова, словосполучення, речення, ставити знаки пунктуації. Формувати вміння формулювати свої думки в письмовій формі.
--	--	---

Програму підготувала: к.п.н., доцент Шапочка К.А.